

Çin Azərbaycanı mühüm tranzit ölkə kimi qəbul edir

Azərbaycan isə Çinin ölkəmizə daha çox sərmayə yatırmasını istəyir

Bu gün Azərbaycan uğurlu siyasət sayəsində beynəlxalq birliyin vacib tərəfinə çevrilir. Xüsusən Prezident İlham Əliyevin diplomatik məharəti bütün istiqamətlərdə, o cümlədən iqtisadi sahədə yeni hədəfləri uğurla dəf edir. Bu baxımdan Azərbaycanla Çin arasında möhkəm siyasi platformaya əsaslanmaqla iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi xüsusi önəm daşıyır.

Çin Xalq Respublikası dünyanın ən böyük iqtisadiyyatlarından birinə malik olmaqla böyük idxal və ixrac həcmələri ilə də diqqət çəkir. Çinin ixrac coğrafiyası demək olar ki, bütün dünyanı əhatə edir. İqtisadiyyatlarının həcmində böyük fərq olsa da, Azərbaycanla Çinin inkişaf strategiyasında oxşarlıq var. İkisi də global risklərə yüksək davamlılıq nümayiş etdirən, inkişafını daxili resurslarına istinad etməklə quran ölkələrdir. Prezident İlham Əliyev bu günlər Pekində CGTN televiziyasına verdiyi müsahibəsində Çinin qazandığı uğurları və global iqtisadiyyata verdiyi töhfələri yüksək dəyərləndirmişdir: "Çinin nümunəsi, modernləşməsi və apardığı islahatlar bir çox ölkələri ilhamlandırır. Bu, ölkələrin həmin təcrübədən necə istifadə etməsindən, müxtəlif ölkə liderlərinin digər ölkələrin müsbət təcrübələrindən necə öyrənməsindən asılıdır. Sizə deyə bilərəm ki, Çinin keçdiyi tərəqqi yolu bizim üçün ilham mənbəyi olmuşdur".

Bəllidir ki, Azərbaycan "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri üzərində yerləşir. Bu fürsətdən daha çox yararlanmaq üçün ölkəmizdə yeni dəmir yolları, dəniz limanları, magistral yollar, beynəlxalq hava limanları

inşa edilib. Müsahibə zamanı ölkəmizin global miqyasda hava yolu ilə ən böyük yükdaşıma şirkətinə malik olduğunu qeyd edən İlham Əliyev fikirlərini belə tamamlamışdır: "Hədəfimiz bu marşrut üzərində biznes qurmaqdır. Əlbəttə ki, biz Çin şirkətlərinə arxalanırıq. Cəmi bir həftədən də az vaxt bundan əvvəl biznes-forumda hər iki ölkədən müxtəlif şirkətlər iştirak edirdilər, onlar Azərbaycana 300 milyon dollardan artıq həcmdə investisiya yatırılmasına dair sazişlər imzaladılar. Bu gün mən həmkarlarıma söylədim ki, bu, bizim üçün yaxşı göstəricidir. Lakin düşünürəm ki, bu göstərici daha böyük ola bilər".

Hazırda Azərbaycanla Çin arasındakı diqqətəlayiq məqamlardan biri də nəqliyyat sektorunda əməkdaşlığın genişlənməsidir. Çində Azərbaycan üzərindən keçən dəhlizlərin önəmi yüksək dəyərləndirilir. Bu ölkə 12 il əvvəl Avrasiyada infrastrukturun yaradılmasına və qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasına yönələn "Bir kəmə, bir yol" layihəsini elan edib. Layihənin strategiyası iki əsas inkişaf istiqamətini nəzərdə tutur - "İpək yolu iqtisadi kəməri" və "Dəniz ipək yolu". Burada söhbət malların Şərqdən Qərbə güzəştli şərtlərlə birbaşa

daşınması üçün ticarət dəhlizinin yaradılmasından gedir.

Azərbaycan Çinin irəli sürdüyü "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünə Qafqaz regionunda dəstək verən ilk ölkədir. Bu layihə çərçivəsində elektron ticarət, infrastruktur bağlantıları və malların daşınması ilə bağlı sualı cavablandırarkən dövlətimizin başçısı bunun hər iki ölkəyə böyük fayda verəcəyini qeyd etmişdir: "Çin həqiqətən də idxal baxımından birməmrəli və ticarət dövrüyəsi baxımından 4-cü tərəfdaşdır. Biz Çində 6 Azərbaycan Ticarət Evi açmışıq. Biz artıq Çinə şərab ixrac etməyə başlamışdıq. Sizin bazarınızda daha çox payımızın olmasını istəyirik. "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə gəlməyə, bizim üçün bu təşəbbüs yalnız bir tranzit marşrutu deyil. Biz bu marşrut üzərində şirkətlər qurmaq istəyirik, çünki bizim coğrafi mövqeyimiz əlverişlidir".

"Bir kəmə, bir yol" layihəsinin fəaliyyətə başlaması artıq ikinci onilliyə qədəm qoyur və ötən müddətdə bu istiqamətdə Azərbaycan-Çin iqtisadi əlaqələrinin möhkəmlənməsinə yönəlik böyük işlər görüldü. Fakt: Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xətti sayəsində Çindən Avropaya yüklərin daşınma müddəti xeyli azalıb. Bu, o deməkdir ki, Çindən daşınan yüklər iki həftə müddətində Azərbaycandan keçərək Avropaya çatır. BTQ layihəsi həm də Azərbaycanın dəmir yolu nəqliyyatı sahəsində çox mühüm rol oynadığını nümayiş etdirir. Bu mənada "Bir kəmə, bir yol"un gələcəyi ilə bağlı fikir bildirən Prezident

demişdir: "Biz artıq qonşularımızla birlikdə yüklərin keçidini xeyli asanlaşdırmaq və sürətləndirmək üçün birgə müəssisə yaratmışıq. Məsələn, bu gün nəqliyyat infrastrukturunu və həmçinin gömrüyümüzə idarəetmədə islahatlar, o cümlədən rəqəmsallaşma ilə əlaqədar Çindən Azərbaycan vasitəsilə Qara dənizə yüklərin daşınma müddəti cəmi 10 gündən 12 günədəkdir. Ötən il Çinlə Azərbaycan arasında tranzit daşımalarında 86 faiz artım olub. Bu gün söylədiyim kimi, bu, yalnız başlandıq. Düşünürəm ki, Azərbaycan vasitəsilə nəqliyyat marşrutları həqiqətən də bu gün mövcud olan digər marşrutlar arasında ən təhlükəsiz, ən qısa və ən cəlbədicə marşrutlardan biri olacaq".

Dünyanın bir çox ölkələri kimi, Avropa dövlətləri də özlərinin enerji təhlükəsizliyinin gələcəyini "yaşıl enerji"də görürlər. Təsədüfi deyil ki, qoca qitənin xilas planında bərpaolunan mənbələrdən enerji alınması ilə bağlı müddəalar geniş şəkildə öz əksini tapıb. Bu baxımdan, Azərbaycanın qaz təchizatında olduğu kimi, "yaşıl enerji" üzrə də Avropanın xilaskarı rolunda çıxış etmək imkanı var. Çünki ölkəmizin bərpaolunan mənbələrdən enerji istehsalı imkanları kifayət qədər böyükdür. Söhbət quruda 27, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə 10 qiğavatlıq külək və günəş enerjisi, həmçinin Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı 157 qiğavatlıq külək enerjisi imkanlarından gedir.

Azərbaycan bərpaolunan mənbələrindən enerji alınma-

sı layihələrinə xarici investorları cəlb edir. Xüsusilə ərəb dünyasını təmsil edən şirkətlər ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalına həvəslə sərmayə yönəldirlər. Təkcə son vaxtlar Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" və Səudiyyə Ərəbistanının "Acwa Power" şirkətləri respublikamızda külək və günəş stansiyalarının qurulması ilə bağlı layihələri uğurla icra edirlər. Azərbaycan həmçinin dost Çin şirkətlərinin sərmayələrindən faydalanmaq istəyir. Qeyd edək ki, Çin bərpaolunan mənbələrdən enerji alınmasında bir dünya lideridir. Bu ölkə bərpaolunan mənbələrdən enerji alınmasında qazandığı təcrübəni və qabaqcıl texnologiyalarını Azərbaycanda da tətbiq edə bilər. "Bu vaxtadək Çin şirkətləri investorlarla, Azərbaycanın "yaşıl enerji"sində sərmayə yatıran şirkətlərlə podratçı qismində çalışırdılar. Hələ ki, bizim imzaladığımız və icra fazasında olan müqavilələr bizə 2030-cu ilə qədər 6500 meqavat bərpaolunan enerji verəcək. Sadəcə, müqayisə üçün deyim ki, Azərbaycanın ümumi quraşdırılmış gücü 8 min meqavat təşkil edir. Beləliklə, beş ildən sonra biz demək olar ki, elektrik enerjisinin bugünkü tutumunu iki dəfə artırmış olacağıq - 6 min meqavat günəş və külək-elektrik enerjisindən əldə olunaçaq, 500 meqavat hidroelektrik stansiyalarından gələcək", - deyərək Prezident jurnalist xanımın sualını cavablandırarkən bildirib.

*Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"*